

Seat No. : _____

MO-126

March-2019

M.A., Sem.-IV

510 EA : Sociology
(Social Work Tradition in Gujarat)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચના : દરેક પ્રશ્નના જવાબ આપો.

1. (A) સામાજિક કાર્ય એટલે શું ? ગુજરાતમાં સમાજકાર્યનો ઇતિહાસ ટુંકમાં આલોખો. 14

અથવા

સમાજકાર્ય કરતી વખતે કયા મુદ્દાઓ ધ્યાનમાં લેવા જોઈએ ?

(B) નીચેના સુધારકોની મુખ્ય સમાજસુધારાની પ્રવૃત્તિનું નામ લખો : 4

- (1) મહર્ષિ કર્વે
- (2) રાજારામ મોહનરોય
- (3) ઈશ્વરચંદ્ર વિદ્યાસાગર
- (4) બહેરામજી મલબારી

2. (A) ભારતમાં સ્ત્રીઓનાં સામાજિક સુધારણાની ચળવળ જણાવો. 14

અથવા

ગાંધીજીને એક સામાજિક સુધારક તરીકે મૂલવો.

(B) ખાલી જગ્યા પૂરો : 4

- (1) દયાનંદ સરસ્વતીએ _____ ની સ્થાપના કરી.
- (2) _____ ની સ્થાપના એની બેસન્ટે કરી.
- (3) ભારતના બંધારણના ઘડવૈયા લીડર _____ ગણાય છે.
- (4) ઈલાબહેન ભટ્ટ _____ સંસ્થા સાથે સંકળાયેલા છે.

3. (A) વૃદ્ધાશ્રમના અભ્યાસોની સંશોધન યોજના બનાવો. 14
- અથવા**
- દિવ્યાંગો માટે શિક્ષણમાં સુવિધા માટે સૂચનો જણાવો.
- (B) નીચેની સ્વૈચ્છિક સંસ્થાનું મુખ્ય સામાજિક કાર્ય જણાવો. 3
- (1) ચેતના
- (2) ગુજરાત સ્ત્રી કેળવણી મંડળ
- (3) અમવા
4. (A) અમદાવાદના વિવિધ વિભાગો જણાવો. 14
- અથવા**
- તમારા સામાજિક કાર્યનું સમાજશાસ્ત્રીય મહત્ત્વ સમજાવી, સામાજિક કાર્ય વિશે આપના અનુભવો વર્ણવો.
- (B) નીચેનાના ટૂંકમાં જવાબ આપો : 3
- (1) પુનઃવસવાટ એટલે શું ?
- (2) બાળમજૂર કોને કહેવાય ?
- (3) ગુણાત્મક માહિતી એટલે શું ?
-

Seat No. : _____

MO-126

March-2019

M.A., Sem.-IV

**510 EA : Sociology
(Social Work Tradition in Gujarat)**

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions : Attempt **all** questions.

1. (A) What is social work ? Trace the short history of social work in Gujarat. **14**

OR

Which points are to be observed in social work ?

- (B) Write social reform activity of the following reformers : **4**

- (1) Maharshi Karve
- (2) Raja Ram Mohan Roy
- (3) Ishwar Chandra Vidyasagar
- (4) Behramaji Malbari

2. (A) State social reform movements for women in India. **14**

OR

Evaluate Gandhiji as a social reformer.

- (B) Fill in the blank : **4**

- (1) Dayanand Saraswati established _____.
- (2) Annie Besant established _____.
- (3) _____ is known as a leader of Indian Constitution.
- (4) Ilaben Bhatt is related to _____ Institution.

3. (A) Prepare research design on old age home. 14

OR

State suggestions for Divyang for educational facilities.

- (B) State the main social work of the following NGOs : 3

- (1) CHETNA
- (2) Gujarat Stree Kelavani Mandal
- (3) AMAWA

4. (A) State various parts of Ahmedabad. 14

OR

Explain sociological importance of your social work. Describe your experience regarding social work.

- (B) Write brief answers in the following : 3

- (1) What is Rehabilitation ?
 - (2) Whom do we call child labour ?
 - (3) What is qualitative data ?
-

MO-126

March-2019

M.A., Sem.-IV

510 EB : Sociology
(Sociology of Region)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચના : તમામ પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો.

1. (A) પ્રદેશનું સમાજશાસ્ત્ર શા માટે ભણવું જોઈએ ? ગુજરાતનું સામાજિક વર્ગીકરણ દર્શાવી તેની સાંસ્કૃતિક લાક્ષણિકતાઓનું વર્ણન કરો. 14

અથવા

અન્ય પછાત વર્ગોનો અર્થ સમજાવી તેઓના વિવિધ પાસાઓને સમજાવો.

- (B) નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો : 4

- (1) ગુજરાતમાં આદિવાસીઓની વસ્તી કેટલા ટકા છે ?
- (2) અન્ય પછાત વર્ગ કમિશનના પ્રથમ અધ્યક્ષ કોણ હતા ?
- (3) બિનઅનામત શ્રેણીના લોકોને સરકારે કેટલા ટકા અનામત આપી છે ?
- (4) અન્ય પછાત વર્ગ રાષ્ટ્રીય કક્ષાએ કયા નામથી ઓળખાય છે ?

2. (A) ગુજરાતમાં અનુસૂચિત જાતિ કે દલિતોનું સ્વરૂપ સમજાવી અસ્પૃશ્યતાનું વર્તમાન સ્વરૂપ વર્ણવો. 14

અથવા

ગુજરાતમાં દલિતોના શૈક્ષણિક, સામાજિક અને વ્યાવસાયિક પ્રશ્નોની ચર્ચા કરો.

- (B) નીચેના ટૂંકમાં જવાબ આપો : 4

- (1) ગુજરાતમાં દલિતોની વસ્તીનું પ્રમાણ કેટલું છે ?
- (2) ભારતમાં દલિતોની વસ્તીનું પ્રમાણ કેટલું છે ?
- (3) દલિતોને અનામત કયા કારણોસર આપવામાં આવી છે ?
- (4) ગુજરાતમાં અન્ય પછાત વર્ગોની અનામત સામે કયા વર્ષે આંદોલન થયું હતું ?

3. (A) સ્થળાંતર એટલે શું? આદિવાસી સ્થળાંતરના વિવિધ પાસાઓ સમજાવો. 14

અથવા

ગુજરાતમાં આદિવાસીઓના જંગલ અને જમીનના પ્રશ્નો વર્ણવી તેઓની વિવિધ સમસ્યાઓ દર્શાવો.

- (B) ટૂંકમાં ઉત્તર આપો : 3

- (1) પુશ (Push) પ્રકારનું સ્થળાંતર એટલે શું?
- (2) પુલ (Pull) પ્રકારનું સ્થળાંતર એટલે શું?
- (3) આદિવાસીઓને કયા કારણોસર અનામત આપવામાં આવે છે?

4. (A) ગુજરાતમાં થયેલા અનામત વિરોધી આંદોલન વિશે ચર્ચા કરો. 14

અથવા

અનામત નીતિનો અર્થ સમજાવી તેની અસરોનું મૂલ્યાંકન કરો.

- (B) ટૂંકમાં ઉત્તર આપો : 3

- (1) વર્ષ 1981 માં કયા સમૂહો સામે અનામત વિરોધી આંદોલન થયું હતું?
- (2) બક્ષીપંચની અનામત 27 ટકા કેમ છે?
- (3) ગુજરાતમાં અન્ય પછાત વર્ગમાં સમાવિષ્ટ કોઈપણ ત્રણ સમૂહોના નામ આપો.

Seat No. : _____

MO-126

March-2019

M.A., Sem.-IV

**510 EB : Sociology
(Sociology of Region)**

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions : Attempt **all** questions.

1. (A) Why we should study sociology of regional ? State the social classification of Gujarat and describe its cultural characteristics. **14**

OR

Explain the meaning of other backward classes and explain its various aspects.

- (B) Write brief answers of the following : **4**

- (1) What is the population (percentage) of tribals of Gujarat ?
- (2) Who was the first chairperson of Other Backward Classes Commission ?
- (3) What percentage of reservation is given by government to non-reserve category ?
- (4) By which name the Other Backward Classes Commission known at national level ?

2. (A) Explain the nature of Scheduled Caste or Dalits in Gujarat and describe the form of untouchabilities. **14**

OR

Discuss the educational, social and occupational problems of Dalits in Gujarat.

- (B) Answer in brief : **4**

- (1) What is the proportion of Dalits in Gujarat ?
- (2) What is the proportion of Dalits in India ?
- (3) Why reservation for Dalits ?
- (4) In which year the anti-reservation agitation took place against Other Backward Classes in Gujarat ?

3. (A) What is migration ? Explain the various aspects of Adivasi migration. **14**

OR

Describe the issues of forest and land of Adivasi of Gujarat and state their various problems.

- (B) Answer in brief : **3**

- (1) What is 'Push' type of migration ?
- (2) What is 'Pull' type of migration ?
- (3) Why reservation for Adivasi ?

4. (A) Discuss anti-reservation agitation took place in Gujarat. **14**

OR

Explain the reservation policy and evaluate its impact.

- (B) Answer in brief : **3**

- (1) The 1981 anti-reservation agitation was against which groups ?
 - (2) Why 27 percent reservation for Baxi Commission ?
 - (3) Name any three communities of Other Backward Class communities of Gujarat.
-